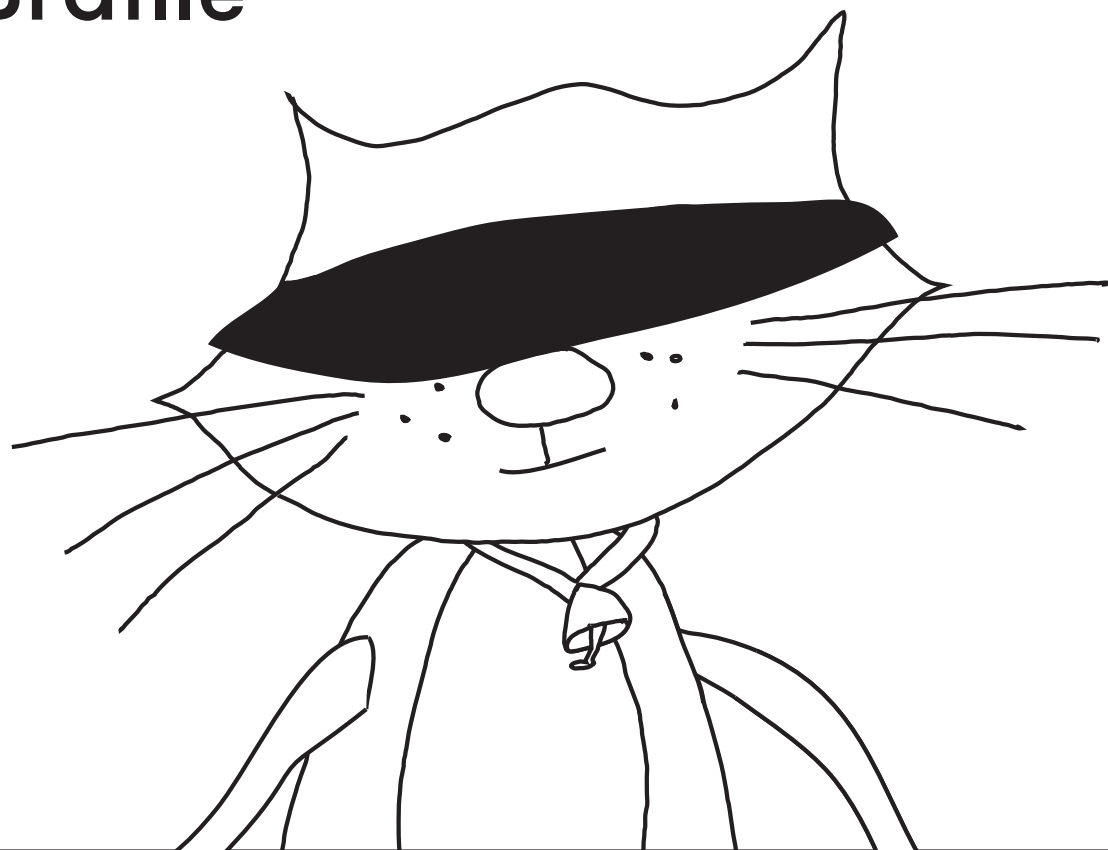

Oz ei il Di dalla scartira da Braille

SCHANER

Il Di dalla scartira da Braille

Cu has ti natalezi? Sas ti gia leger la data da tiu natalezi? In anniversari impurtont per fetg biars carstgauns che san buca leger cun ils eglis ei igl anniversari da Louis Braille. El ei naschius ils 4 da schaner 1809. Pervia dad el ei quei il Di dalla scartira da Braille, la scartira per persunas tschoccas. Louis Braille veva mo quater onns, cura ch'el sez ei vegnius tschocs. Cun far termagls ni zambergiar cun in uaffen el luvratori da seller da siu bab eis el selischnaus ora e sefuraus en in egl. Quei egl ei s'inflammaus, pauc pli tard era l'auter, ed el ei vegnius tschocs. Cura che Louis Braille ha saviu ir ella scola per persunas tschoccas a Paris, eis el buca staus cuntents cun

la scartira ch'el veva dad emprender leu e perquei ha el inventau sez ina scartira. El ha sviluppu vinavon ina scartira cun dudisch puncts ch'ins duvrava ell'armada franzosa. Duront las vacanzas da stad, el luvratori da siu bab, ha el anflau ora ina scartira cun sis puncts per palpar. Tut tenor co ils puncts ein ordinai muntan els differents bustabs ni differentas cefras. Cun mo 15 onns ha Louis Braille inventau quella scartira che vegn duvrada oz dad affons e carschi tschocs sin igl entir mund. Grazia ad el san era els leger – cun la detta enstagl cun ils eglis.

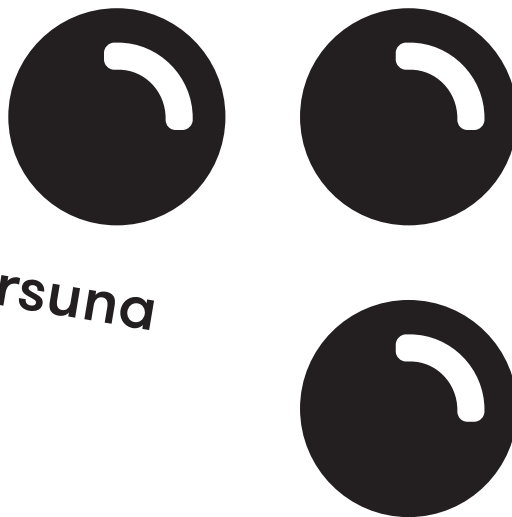
Enconuschas ti ina persuna
ch'ei tschocca?

Co sa ina tschocca ir a pei
senza ruclar?

Co sa in tschiec s'orientar?

Co san persunas tschoccas
leger?

Nua has ti gia viu la scartira
da Braille?

Tgei bustab eis ei?

Giug per entscheiver

Tut ils affons sesan en in rudi e siaran ils eglis. In affon survegn ina caussa da palpar ch'ei en in sitget da teila. El palpa la caussa senza commentar e dat vinavon il sitget al proxim affon. Suenter mintga runda ston ils affons lignar tgei caussa ch'els han palpau. P. ex: socca, crap, gartirola, quadrel, bal da tennis, sprezza, cudisch, etui, eav.

Mintga affon survegn ina scatla dad ovs, sis bals da pingpong ed in fegl cun igl alfabet da Braille.

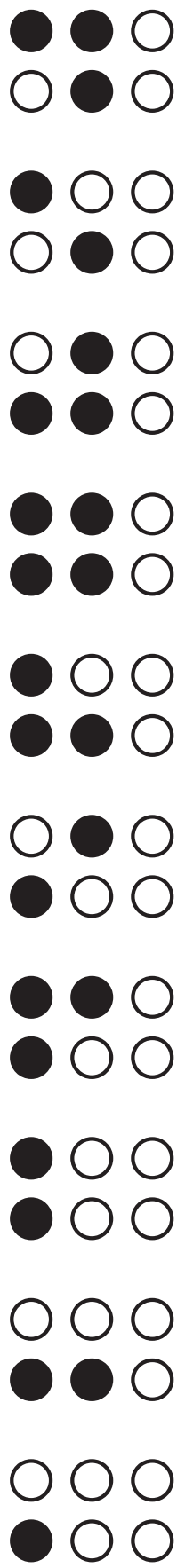
- 1 Mintga affon metta ina ga cun ils bals il bustab A.
- 2 Ussa metta mintga affon cun ils bals igl emprem bustab da siu num.

Ed uss en dus:

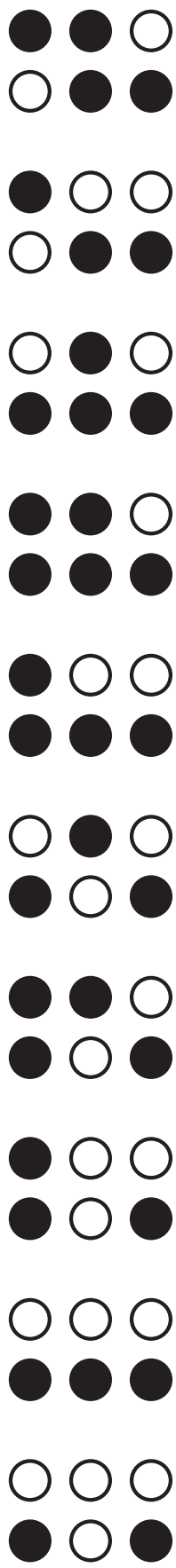
- 1 In affon va naven, l'auter affon metta in bustab e cuviera el cun ina cozza ni cun in schigentamauns.
- 2 Il secund affon palpa – senza mirar – ils bals. Igl affon astga mirar sin il fegl cun igl alfabet e dir da tgei bustab ch'ei settracta. Eis ei il dretg?
- 3 Lura san ils affons midar las rollas.

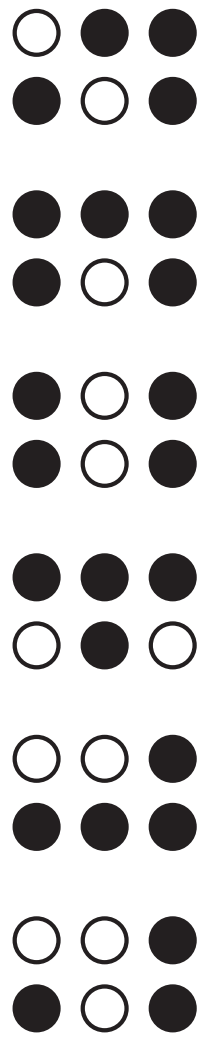
Igl alfabet da Braille

A B C D E F G H I J

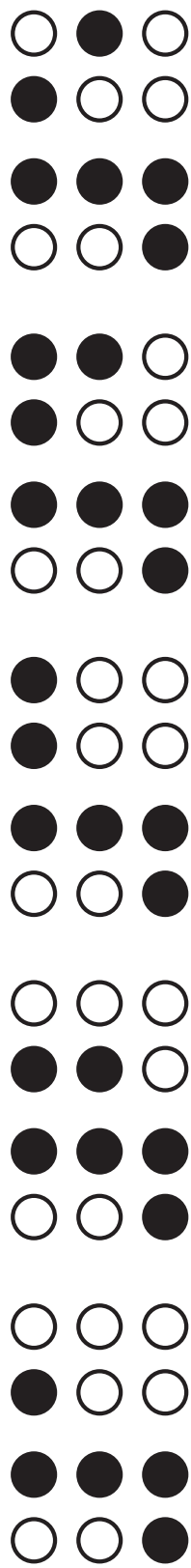

K L M N O P Q R S T

U V W X Y Z

Las cefras da Braille

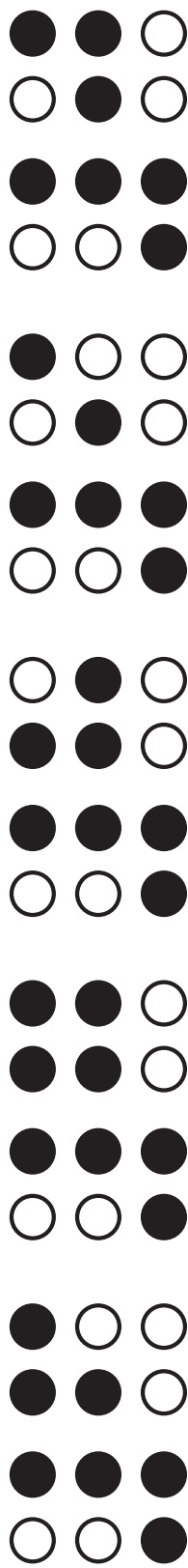
1

2

3

4

5

6

7

8

9

0